

4. Лотман Ю.М. Лекции по структуральной поэтике / Ю.М. Лотман и тартуско-московская семиотическая школа. Сборник. – М.: Гнозис, 1994. – 256 с.
5. Rich Adrienne. The Fact of a Doorframe. Selected poems 1950-2001. – New York, London: W.W.Norton&Company. New edition, 2002. – 327p.
6. poetyka.uazone.net/tarnawska/adrich03.html

УДК 371.315: 811.133.1

Світлична О.Р.
(Дніпропетровськ, Україна)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНОГО ДВОСТОРОННЬОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Стаття присвячена розгляду критеріїв оцінювання усного двостороннього професійно орієнтованого перекладу, які використовувались у процесі проведення експериментального навчання. Результати експериментального навчання, наведені у статті, підтверджують ефективність запропонованої методики навчання усного двостороннього перекладу у фінансовій та банківській галузях.

Ключові слова: експеримент, логічна послідовність, невербальна поведінка, оцінювання якості, перекладацька помилка, просодика.

Статья посвящена рассмотрению критериев оценивания устного двустороннего профессионально ориентированного перевода, которые использовались в процессе проведения экспериментального обучения. Результаты экспериментального обучения, представленные в статье, подтверждают эффективность предложенной методики обучения устному двустороннему переводу в финансовой и банковской сферах.

Ключевые слова: логическая последовательность, невербальное поведение, оценивание качества, переводческая ошибка, просодика, эксперимент.

The article deals with evaluation criteria of two side discourse interpretation used in the process of experiment. Experimental results presented in this article prove the effectiveness of the proposed methods of teaching two side financial and banking discourse interpretation.

Key words: experiment, interpretation error, logical cohesion, non-verbal behavior, quality evaluation, prosody.

Для того, щоб вирішити найважливіше завдання нашого дослідження – встановити й довести ефективність запропонованої методики, насамперед необхідно було визначити критерії оцінювання якості виконання усного двостороннього професійно орієнтованого перекладу.

Визначення критеріїв оцінювання усного перекладу, як відзначає багато дослідників, є досить складною проблемою, тому що головне завдання, а саме визначення об'єктивних параметрів оцінювання, не завжди може бути виконане шляхом підрахунку кількісних,

а отже об'єктивних параметрів і може вимагати для оцінювання окремих параметрів застосування методу компетентних суддів.

На думку М.М. Степанової, гарний переклад характеризується досить повним відображенням всіх особливостей змісту, структури й стилю оригіналу. При цьому відтворений текст повинен бути бездоганним з точки зору мови й стилю, служити повноцінною заміною оригіналу та створювати в реципієнта повну ілюзію того, що текст був первісно створений на мові перекладу [10: 1].

Оцінка якості перекладу, на думку більшості дослідників, тісно пов'язана з необхідністю класифікації перекладацьких помилок.

Крім того, за словами Д.М. Бузаджі, для визначення параметрів оцінки якості перекладу необхідно виконати аналіз таких проблем перекладу, як еквівалентність і адекватність, точність, вільність і буквализм, стратегії виконання перекладу, урахування норми й узусу мови [7: 5-6].

На думку В.В. Сдобнікова, якість перекладу складається із двох основних компонентів: адекватності, яка означає відтворення в перекладі функції вихідного повідомлення, і еквівалентності, яка передбачає максимальну лінгвістичну близькість текстів оригіналу й перекладу. Еквівалентність також означає необхідність якомога більшої спільності змісту оригіналу й перекладу, але тільки в межах, сумісних з іншими нормативними вимогами, які забезпечують адекватність перекладу [9: 209].

Адекватний переклад, за словами Л.Л. Нелюбіна, означає правильну, точну й повну передачу особливостей і змісту оригіналу і його мовної форми з урахуванням усіх особливостей структури, стилю, лексики й граматики в комбінації з бездоганною правильною мовою, на яку робиться переклад [6: 84].

Таким чином, у тому, що стосується оцінки якості професійно орієнтованого перекладу, слідом за І.А. Пушновим, ми робимо висновок про те, що професійний переклад може бути оцінений як якісний переклад, який є еквівалентним і адекватним. Він не містить термінологічних помилок, але може включати описову інтерпретацію нових термінів предметних галузей, крім того, на його думку, у деяких випадках для якісного перекладу можуть знадобитися термінологічні уточнення, пов'язані з новизною предметної галузі [8: 58].

Типологія перекладацьких помилок широко представлена як вітчизняними, так і закордонними дослідниками, але, необхідно відзначити, що найбільш повними з них ми вважаємо типологію перекладацьких помилок І.С. Алексеевої [1], оскільки саме вона пропонує враховувати під час контролю усного перекладу невербальну поведінку перекладача (жести, міміку), типологію Л.Л. Нелюбіна [6], який найбільш повно виклав градацію перекладацьких помилок для всіх видів усного перекладу, типологію помилок, представлену в дослідженні І. Курц [12], оскільки її типологія ґрунтується на вивченні очікувань реципієнтів. Але найдетальнішою й найбільш підхожою з погляду мети нашого дослідження ми вважаємо класифікацію перекладацьких помилок, складену за ініціативою Всеросійського центру перекладів групою викладачів кафедри перекладу англійської мови МДЛУ- Д.М. Бузаджі, В.В. Гусєвим, В.К. Ланчиковим і Д.В. Псурцевим [7]. Ця класифікація цікава з погляду універсальності й може бути застосована для оцінювання якості перекладу спеціальних текстів у професійно орієнтованому перекладі.

Аналіз підходів до типології перекладацьких помилок дозволив нам виробити власний підхід, виходячи із завдань нашого дослідження.

У розробленій типології помилок ми виділяємо наступні групи:

- системні (сміслові помилки – невмотивовані додавання, заміна (викривлення), опущення на лексичному й лексико-граматичному рівні, у тому числі невірна передача власних імен, невірна передача іноземних слів, порушення при передачі специфічного виду цифрових даних);

- релятивні (неточна передача актуального членування, порушення зв'язності й логічності висловлювання);

- нормативно-узуальні (порушення в передачі функціонально-стильових і жанрових особливостей тексту оригіналу, калькування оригіналу, повтори, що викликають порушення узусу й норм МП, у тому числі граматичні порушення норм МП, порушення правил сполучуваності, помилкове використання синонімів, тощо);

- термінологічні (пов'язані з непрофесійним, неадекватним використанням спеціальної термінології, порушенням коректності узуального, професійно-термінологічного вживання спеціальних слів, неможливість дати описове тлумачення специфічних понять, некоректне вживання термінів, що веде до непорозуміння й порушення змісту висловлення через недостатнє розуміння предмету перекладацької спеціалізації);

- презентаційні (невербальні (міміка, жести, візуальний контакт) і просодичні (темп мовлення, акцент, інтегральні характеристики)).

При цьому, виходячи із критеріїв системи оцінювання (А – 90-100 балів – «5», В – 80-89 балів, С – 70-79 балів – «4», D – 60-69 балів, E – 50-59 балів – «3», F – 50 < балів – «2»), ми вважаємо за доцільне використовувати наступну систему штрафних балів відповідно нижчеподаній, розробленій нами, типології перекладацьких помилок.

Системна помилка – повне викривлення змісту (заміна), невмотивоване опущення, привнесення невірної інформації, які приводять до явних порушень семантичної еквівалентності та породжують неправильне розуміння основних параметрів комунікативної ситуації, що в свою чергу веде до того, що текст перекладу стає неадекватним тексту оригіналу. У професійно орієнтованому перекладі сміслові помилки прямо пов'язані з недостатньо глибокими знаннями предмета перекладацької спеціалізації. Крім того, більшість помилок і опущень відбувається через некоректний переклад прецизійної інформації – цифр, назв, власних імен, велика кількість яких характерна для фінансових і банківських текстів. У нашій класифікації сміслова помилка приймається за основний критерій виведення оцінок, служить основною розрахунковою одиницею – повною помилкою й оцінюється в 10 штрафних балів.

Повнота перекладу (completeness), або відсутність невмотивованих опущень, прямо залежить від уміння перекладача утримувати в пам'яті велику кількість квантів інформації та пов'язана з місткістю оперативної пам'яті. При неповному перекладі або опущенні суттєвої інформації, оцінка знижується:

- якщо переклад неповний на не більше ніж 10% – на 10 балів;

- якщо переклад неповний на не більше ніж 20% – на 20 балів;

- якщо переклад неповний більш ніж на 20% – виставляється оцінка «F» – «незадовільно».

Крім того, у методичній літературі існує поняття неточності (термін Л.Л. Нелюбіна), який означає опущення несуттєвої інформації, привнесення зайвої інформації, що не приводить до суттєвої зміни змісту, не зовсім точне тлумачення тексту, яке не веде до

його викривлення [6: 312]. У випадку, якщо помилка може бути розцінена як неточність, яка не веде до суттєвого викривлення змісту висловлення, то в нашій класифікації вона оцінюється в 2,5 штрафних бала.

Релятивні помилки, згідно з нашою класифікацією, пов'язані з неправильним актуальним членуванням і порушеннями зв'язності й логічності перекладу. Згідно з визначенням Д.М.Бузаджі, під релятивною інформацією розуміють компонент смислового інваріанта, пов'язаний з комунікативною прогресією тексту та відображенням логічних зв'язків між ситуаціями, які утворюють пропозиціонально-денотативну структуру речення й надфразної єдності [7: 46]. Таким чином, суть порушень полягає в неточності передачі актуального членування відносно актуального членування смислового інваріанта, притому, що подібна неточність приводить до зсуву смислових акцентів або до порушення логічності подачі інформації. Крім того, порушення логіко-стилістичної норми можуть бути пов'язані з нестачею при перекладі узуальних логічних конекторів (отже, таким чином, тим часом) або формальною передачею зв'язків між словосполученнями, простими реченнями в складі складного й між окремими реченнями без урахування глибинної логіки, що приводить до буквализму внаслідок неправильного вживання сполучників.

Ми, слідом за Д.М. Бузаджі, розрізняємо два види логічності – понятійну й предметну. При цьому, якщо вистроїти класифікацію помилок, які порушують предметну логічність, то можна говорити про погіршеності проти загальних фонових знань про світ, погіршеності проти логіки предметної області й порушеннях логіки в рамках того або іншого відрізка тексту (порушення загальної, спеціальної й приватної логічності). Під порушення пов'язані з понятійною логічністю підпадають невміння перекладача зіставити зміст свого висловлення з дійсністю оригіналу й неправильний добір мовних засобів для вирішення перекладацького завдання [3].

Логіко-структурна організованість висловлення характеризується коефіцієнтом логічності, який визначається за формулою $K = \frac{x-x_1}{x}$, де x – загальна кількість фраз, а x_1 – кількість фраз, які порушують логіку висловлення (цю формулу використовували у своїх дослідженнях для оцінювання логічної послідовності в говорінні А.П. Запорожченко, А.А. Ємельянова й Р.П. Неманова) [2: 48].

Критерій зв'язності, який характеризує уміння студентів використовувати відповідні засоби зв'язку для реалізації логіко-структурної цілісності тексту, можна визначити за допомогою спрощеного способу підрахунку коефіцієнта зв'язності, запропонованим Н.Ф. Бориско, а саме:

$K = \frac{C_1}{C}$, де C – загальна кількість сполучних елементів, C_1 – кількість засобів зв'язку [2]. Релятивна помилка, пов'язана з порушенням логіко-структурної організованості висловлення або логіко-структурної цілісності тексту перекладу в нашій класифікації прирівнюється до 2,5 штрафних балів.

Термінологічна помилка, на нашу думку, є найбільш серйозною помилкою для галузевого перекладу після смислової. У випадку, якщо перекладач допускає помилки цієї групи в професійно орієнтованому перекладі, це свідчить про те, що в нього відсутня здатність розуміти предметну дійсність, яка стоїть за текстом. Термінологічна помилка – це помилка в передачі контекстуального значення спеціального слова, яка не носить стилістичного характеру (використання терміна в його найпоширенішому словниковому значенні, неuzuальне вживання спеціальних слів і понять, відсутність необхідної адек-

ватності заміни, обумовленої контекстом і нормами даної мови, нездатність дати тлумачення або неправильне тлумачення термінології, пов'язане з недостатнім знанням і розумінням предмета спеціалізації перекладача). Оцінюється в 5 штрафних балів.

Нормативно-uzuальні помилки включають граматичні порушення норм МП, а саме помилки в передачі значення граматичної форми (неузгодженість членів речення, неправильне вживання артикля, неправильне оформлення форм дієслова, які не приводять до суттєвої зміни вихідного смислу), стилістичні помилки – відступ від стилістичних норм мови для даного стилю мовлення (невмотивоване вживання лексичних одиниць і синтаксичних конструкцій), помилкове вживання синонімів, порушення правил сполучуваності, повтори, уживання громіздких конструкцій, порушення в передачі функціонально-стильових і жанрових особливостей тексту оригіналу, що прирівнюється до 2,5 штрафних балів. Крім того до цієї групи помилок ми відносимо калькування оригіналу (лексичний і синтаксичний буквализм), що прирівнюється до 5 штрафних балів.

Презентаційні помилки в нашій класифікації підрозділяються на просодичні й невербальні. До просодичних помилок, які найбільше впливають на якість оформлення тексту перекладу (презентаційні параметри) і його смислової організації, ми відносимо вповільнений або занадто швидкий темп мовлення, тривалість хезитаційних пауз, кількість фальшстартів (самовиправлень), неправильне інтонаційне оформлення висловлення (неправильний наголос у словах (акцент) або неправильний логічний наголос у реченні (інтегральні характеристики).

Інтонація (лат. *intonō* – «голосно виголошую») – сукупність просодичних характеристик речення: тону (мелодики мовлення), гучності, темпу мовлення і його окремих відрізків, ритміки, особливостей фонації. Разом з наголосом утворює просодичну систему мови [5]. Як відзначає Т. Гіббон (Gibbon), основну функцію інтонації можна охарактеризувати комплексною взаємодією фразових акцентів і інтегральних характеристик [13].

Таким чином, розрізняють два типи інтонаційних засобів (інтономем), правильність використання яких впливає на якість сприйняття інформації реципієнтом:

- фразові акценти – розміщуються переважно на ударних складах слів; основна їх ознака – перелом тону.

- інтегральні (неакцентні) характеристики – охоплюють групи слів або речення цілком.

При оцінюванні правильності інтонаційного оформлення висловлення необхідно враховувати той факт, що на відміну від сегментних фонетичних одиниць (фонем), які не мають власного плану змісту, усі інтонаційні одиниці мають дві сторони, інакше кажучи, ці знаки виражають той або інший зміст.

Таким чином, при оцінюванні правильності інтонаційного оформлення тексту перекладу, основна увага приділяється правильності наголосу в словах і правильності логічного наголосу при оформленні речень (інтегральні характеристики). Крім того, необхідно відзначити, що збереження й передача логічного наголосу у висловленнях є первісним завданням для перекладача, тому що інтегральні характеристики служать механізмом, за допомогою якого мовець виражає своє відношення до предмета обговорення й ставить свою авторську оцінку. Нерідко вважається, що в предметно – орієнтованих текстах авторська позиція відсутня, однак, на думку низки дослідників, з точки зору перекладу навіть відсутність позиції є чинником, який повинен бути врахований у перекладі, тому що можуть виникати помилки, пов'язані з появою оціночності, суб'єктивного початку,

відсутнього в оригіналі [7: 60]. Інтонаційна (фонетична) помилка, яка не призвела до викривлення загального смислу висловлення, прирівнюється до 2,5 штрафних балів.

Порушення такого просодичного параметра як темп говоріння в процесі здійснення усного послідовного перекладу приводить до того, що реципієнт сприймає текст перекладу лише частково, тому що вповільнений темп перекладу приводить до розсіювання уваги слухача, а занадто швидкий темп не дозволяє в повному обсязі сприймати й переробляти інформацію. Як ми вже відзначали раніше, темп вимовляння тексту перекладу не повинен бути штучно повільним, він повинен відповідати загальному помірному темпу мовлення, характерному для носія мови. За загальною думкою вчених, середній темп мовлення для європейських мов дорівнює 100-120 слів на хвилину [4] або, якщо вимірювати у складах, 200 складів на хвилину – англійська мова, 250 – німецька, 350 – французька [16]. В російській мові (такі ж самі критерії характерні для української мови) відрізняються наступні темпи [5]:

- повільний (120 складів на хвилину);
- середній (200 складів на хвилину);
- швидкий (400 складів на хвилину).

Іноді темп визначають за середньою тривалістю звукової одиниці. Так, якщо характеризувати деякий темп мовлення, можна сказати, що кількість складів, яку промовляють за одну секунду, дорівнює 2,8 або середня тривалість складу у такому темпі – 352 мілісекунди. Середній темп мовлення росіян і українців, виміряний у словах, дорівнює 120 слів на хвилину [15].

Таким чином, нормальний темп мовлення, який буде легко сприйматися реципієнтом під час послідовного перекладу на англійську мову – до 200 складів на хвилину (100-120 слів) співпадає з нормальним темпом мовлення при перекладі на російську й українську – до 200 складів на хвилину (120 слів).

Як відзначає І.С. Алексеева [1], для виміру темпу мовлення при перекладі або дається приблизно однаковий обсяг тексту для перекладу, а потім фіксується час виконання, або задається час перекладу (3, 5 або більше хвилин) і фіксується обсяг тексту, який за цей час студенту вдалося перекласти. У випадку, якщо студент не витримує оптимальний темп перекладу, це прирівнюється до 5 штрафних балів. Фальшстарту й тривалі хезитаційні паузи прирівнюються до помилки, питома вартість якої 1 штрафний бал.

За словами І.А. Григор'євої, перекладач повинен повністю володіти іноземною мовою, що крім правильності мовлення (в аспектах системи, норми й узусу) передбачає також і уміння адекватно використовувати супутні мові особливості невербальної поведінки. Природне мовлення супроводжується невербальними засобами комунікації. До них відносяться властивості звукової фонації, манера говоріння, міміка, жести, рухи. Паралінгвістичні явища можуть супроводжувати елементи звукового коду, сполучатися з ними й навіть заміщати їх, у кожному разі вони роблять мовлення в смисловому відношенні більш точним і яскравим. Ці явища можуть вважатися самим економним засобом вираження модальності, який часто розуміють тільки учасники комунікативної ситуації. Отже, перекладачів необхідно навчати не тільки мовній поведінці, а й невербальній [6: 155-156]. Таким чином, до немовних (невербальних) помилок у процесі презентації тексту перекладу відноситься все те, що пов'язане з неадекватною невербальною поведінкою перекладача, яка, на думку багатьох дослідників [1; 11; 14],

впливає на сприйняття вихідного тексту реципієнтом. До цих параметрів можна віднести міміку, жести, рухи, вміння підтримувати візуальний контакт. Будь-яка невербальна помилка оцінюється в 2,5 штрафних бала.

У випадку, якщо та ж сама помилка повторюється кілька разів, щораз вона зараховується як одна повна помилка.

Аналіз результатів післяекспериментального зрізу з урахуванням запропонованих критеріїв оцінювання загалом продемонстрував сформованість умінь усного послідовного двостороннього професійно орієнтованого перекладу у фінансовій та банківській галузях, а також суттєвий приріст навичок та умінь учасників експериментального навчання, що підтверджує ефективність розробленої системи вправ з урахуванням послідовності їх виконання, що повністю підтверджує робочу гіпотезу.

Отже, результати експериментального навчання дали нам можливість дійти висновків, важливих для нашого дослідження, а саме:

1) визначена послідовність виконання вправ у системі, заснована на принципах дієвого підходу та нейрофізіологічних досліджень ретикулярної функції мозку, впливає на рівень підготовки майбутніх перекладачів та забезпечує системне значне поліпшення навичок та умінь, необхідних для виконання усного послідовного двостороннього професійно орієнтованого перекладу у фінансовій та банківській галузях;

2) запропонована система вправ з визначеною послідовністю у їх виконанні є достатньо ефективною для навчання майбутніх перекладачів усного послідовного двостороннього професійно орієнтованого перекладу у фінансовій та банківській галузях тому, що забезпечує суттєвий приріст якості навичок та умінь, необхідних для виконання діяльності, якої ми навчаємо; особливо це стосується якісних параметрів презентації тексту перекладу (просодичні вміння та невербальна поведінка), які впливають на сприйняття перекладу реципієнтом та поглиблення знань предмету спеціалізації;

3) статистична обробка даних експерименту свідчить про те, що середні результати післяекспериментального навчання перевищують показники передекспериментального зрізу за усіма якісними параметрами (системними, релятивними, нормативно-узальними, термінологічними, просодичними, невербальними);

4) за результатами експериментального дослідження були укладені методичні рекомендації щодо використання розробленої нами системи вправ для навчання майбутніх перекладачів усного послідовного двостороннього професійно-орієнтованого перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика: Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – СПб.: Издательство «Союз», 2005. – 288с.
2. Бориско Н.Ф. Критерії оцінки усного монологічного висловлювання в процесі навчання іноземної мови інтенсивним методом / Н.Ф. Бориско // Методика викладання іноземних мов. Республіканський науково-методичний збірник. – 1988. – №17 – С. 46-50.
3. Бузаджи Д.М. Белые нитки. Логические аспекты перевода / Д.М. Бузаджи // Мосты (журнал переводчиков). – 2006. – № 3 (11). – С. 36-48.

4. Живова Ж.В. Методика обучения переводу с листа французских экономических текстов: дис. ... кандидата педагогических наук : 13.00.02 / Живова Жанетта Владимировна. – М., 1998. – 143 с.
5. Кодзасов С. В. Общая фонетика. / С. В. Кодзасов, О. Ф. Кривнова – М.: РГГУ, 2001. – 592 с.
6. Нелюбин Л.Л. Введение в технику перевода (когнитивный теоретико-прагматический аспект) : учеб. пособие / Л.Л.Нелюбин. – М.: Флинта: Наука, 2009. – 216 с.
7. Новый взгляд на классификацию переводческих ошибок / [Бузаджи Д.М., Гусев В.В., Ланчиков В.К., Псурцев Д.В.] ; под. ред И.И. Убина. – М. : Всероссийский центр переводов науч.-техн лит. и документации, 2009. –120 с.
8. Пушнов И.А. Перевод: проблемы и решения / И.А. Пушнов, А.Л. Семенов, И.И. Убин ; под ред. И.И. Убина. – М. : Всероссийский центр переводов науч.-техн лит. и документации, 2009. – 100с.
9. Сдобников В.В. Теория перевода / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М.: АСТ: «Восток-Запад», 2007. – 448 с.
10. Степанова М.М. Анализ переводческих ошибок в подготовке преподавателей перевода / М.М. Степанова // Дидактика перевода: материалы научной конференции ; под ред. проф. В.Н. Базылева. – Москва, 2010. Режим доступа : <http://www.terralinguistica.ru/bridge/publications/Perevod2010.html>
11. Чужакин А.П. Последовательный перевод: практика+теория. Синхрон. Учебная серия «Мир перевода». – М.: Р.Валент, 2005. – 272 с.
12. Kurz I. Conference Interpreting: Quality in the Ears of the User / Ingrid Kurz // Meta: Translators' Journal. – 2001. – vol. 46. – №2. – P. 394-409.
13. Seeber K.G. Intonation and Anticipation in Simultaneous Interpreting: An experiment, Unpublished Memoire de Diploma d'Etudes Approfondies / K.G. Seeber. – Geneve: Ecole de Traduction et d'Interpretation, Universite de Geneve, 2001. – P. 61-97.
14. Sunnari M. Aptitude tests & selection criteria for interpreting students / Marianna Sunnari // EMCi Workshop Teaching Simultaneous Interpretation Into a “B” Language, 20-21 September. – 2002. – P. 23-27.
15. <http://www.ritorika.info/publikacii/personalii/knjazkov-arkadij-aleksandrovich/materialy-dlja-studentov/golos-v-ritorike-i-kulture>
16. <http://zn.ua/articles/41004>

УДК 801.0-76

Циркаль А.Ю.
(Київ, Україна)

МОВНІ ТА ПОЗАМОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СТИЛЮ

У статті розглядаються позамовні та функціональні особливості текстів науково-технічного стилю, визначаються найбільш вживані способи їхнього перекладу українською мовою.

© Циркаль А.Ю., 2011